صَلَاةُ السَّفَرِ

23. ఖసరు నమాజు నియమములు

మతసిద్ధాంతం 361 : ప్రయాణమునందు నమాజును ఖసర్ (పొట్టిగా) చేసుకొనుట లేక చేసుకొనకుండుట, రెండు విధములు అనుమతింపబడినవి. అయితే ఖసరు చేయుట ఉత్తమం.

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهَا أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ كَانَ يَقْصُرُ فِي السَّفَرِ وَيُتِمُّ وَيُفْطِرُ وَيَصُومُ. رَوَاهُ الدَّارَقُطْنِيُّ.

హజ్రత్ ఆయిషా సిద్ధిఖా (రజి) గారు ఇలా తెలుపుచున్నారు : మహాప్రవక్త (స.అ.సం.)గారు ప్రయాణమునందు ఖసరు చేసుకొనెడివారు. మరియు అప్పుడప్పుడు పూర్తిగా ఆచరించేవారు. రోజా (ఉపవాసం) ఉండెడివారు. లేక వదలిపెట్టెడివారు కూడాను. (దారాఖుత్ని)

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللّٰهِ ﷺ: «إِنَّ اللّٰهَ يُحِبُّ أَنْ تُؤْتَى رُخَصُهُ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ تُؤْتَى مَعْصِيَتُهُ» رَوَاهُ أَحْمَدُ.

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజి) గారు వక్కాణించారు. మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు ఇలా ప్రబోధించారు "దేవునికి ఏ విధంగా అయితే పాపము (అజ్ఞానము) ఇష్టంలేదో అదే విధంగా (భక్తునికి వీలులేని చోట) అనుమతి ప్రసాదించుట కూడా ఇష్టమే". (అహ్మద్)

మతసిద్ధాంతం 362 : పొడవైన ప్రయాణము ముందు వుంటే తాము వున్న ఊరు లేక బస్తీ నుండి బయటికి రాగానే ఖసరు మొదలు పెట్టుకొనవచ్చును.

عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللّٰهِ ﷺ صَلَّى الظُّهْرَ بِالْمَدِينَةِ أَرْبَعًا وَصَلَّى الْعَصْرَ بِذِي الْحُلَيْفَةِ رَكْعَتَيْنِ. مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ.

https://teluguislam.net

హ్జరత్ అనస్ (రజి) గారి ఉల్లేఖన : మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు మదీనాలో జుహరు నమాజ్ నాలుగు రకాతులు చేసిరి. అచ్చట నుండి ప్రయాణముచేసి జుల్ హులైఫాకు వచ్చి అసరు రెండు రకాతులు మాత్రమే చేసిరి. (బుఖారి, ముస్లిం)

జుల్ హులైఫా మదీనా నుండి 6 మైళ్ళ దూరంలో ఉంది.

మతసిద్ధాంతం 363 : మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు నమాజ్‌ను ఖసరు చేసుకొనడానికి నిర్ణీత ప్రయాణ దూరమును తెలుపలేదు. సహాబాల ద్వారా 9-36-38-40-42-45 మరియు 48 మైళ్ళ దూరము ఖసరు దూరముగా విభిన్న ఉల్లేఖనలు ఉన్నవి. ఈ ఉల్లేఖనలు అన్నింటిలో 9 మైళ్ళ దూరమును తెలుపునది ఎక్కువ వాస్తవముగా తెలియుచున్నది. అసలువాస్తవం అల్లాహ్‌కే తెలుసు

عَنْ شُعْبَةَ عَنْ يَحْيَى بْنِ يَزِيْدَ الْهُنَائِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ سَأَلْتُ أَنَسًا عَنْ قَصْرِ الصَّلَاةِ فَقَالَ : كَانَ رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ إِذَا خَرَجَ مَسِيْرَةَ ثَلَاثَةِ أَمْيَالٍ أَوْ ثَلَاثَةِ فَرَاسِخَ صَلّٰى رَكْعَتَيْنِ ـ شُعْبَةُ الشَّاكُ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَمُسْلِمٌ وَأَبُوْدَاوُدَ.

హ్జరత్ షోబాగారు ఇలా తెలిపారు, వారి గురువుగారగు యహ్యాబిన్ యజీద్ హనాయి గారు అంటున్నారు, "నేను అనస్ (రజి) గారిని ఖసర్ నమాజ్ గురించి అడిగితిని. అందుకు అనస్ (రజి) గారు ఇలా జవాబు ఇచ్చారు.

"మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు 3 మైళ్ళు, లేక 3 ఫర్‌సఖ్ (9 మైల్లు) ప్రయాణము చేసినప్పుడు నమాజ్‌ను ఖసర్ చేసుకునేవారు" యహ్యాగారి శిష్యుడగు షోబకు 3 మైళ్ళు లేక ఫర్‌సఖ్ అని అనుమానము ఉన్నది. (అహ్మద్, ముస్లిం, అబుదావూద్)

عَنْ وَهْبٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : صَلّٰى بِنَا النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ آمَنَ مَا كَانَ بِمِنًى رَكْعَتَيْنِ. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

హ్జరత్ వహబ్ (రజి) గారు ఇలా అంటున్నారు : మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు మాకు 'మినా' లో శాంతి కాలంలో (యుద్ధం లేనప్పుడు) ఖసర్ నమాజ్‌ను చేయించారు. (బుఖారీ)

https://teluguislam.net

عَنِ ابْنِ عُمَرَ وَابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمْ كَانَا يُصَلِّيَانِ رَكْعَتَيْنِ وَيُفْطِرَانِ فِي أَرْبَعَةِ بُرُدٍ فَمَا فَوْقَ ذٰلِكَ . أَخْرَجَهُ الْحَافِظُ فِي فَتْحِ الْبَارِيْ .

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) గారు హజ్రత్ మరియు అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నెఅబ్బాస్ (రజి) గారు నాలుగు బుర్ద్ (48 మైళ్ళు)ల ప్రయాణముపై నమాజు ఖసరు చేసెడివారు. మరియు రోజా ఇఫ్తియార్ కూడా చేసెడివారు. (హాఫిజ్ ఇబ్నే హజర్‌గారు ఫతహుల్‌బారి గ్రంధంలో వ్రాసిరి)

మతసిద్ధాంతం 364 : నమాజ్ ఖసరు చేయుటకు నిర్ణీత కాలమును మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు తెలుపలేదు. సహాబా (రజి) గార్లతో 4-15 మరియు 19 దినముల ఉల్లేఖనలు ఉన్నవి. వానిలో 19 దినముల కాలపరిమితి సరియైనదని తెలియుచున్నది. (వాస్తవమును అల్లాహ్ ఎరుగును)

మతసిద్ధాంతం 365 : 19 దినముల కంటే ప్రయాణములో ఎక్కడ అయిన ఎక్కువ కాలము నిలవాలని గట్టిగా నిర్ణయము తీసుకుంటే అచ్చట నమాజు పూర్తిగా ఆచరించవలెను.

عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ : سَافَرَ النَّبِيُّ ﷺ سَفَراً فَأَقَامَ تِسْعَةَ عَشَرَ يَوْماً يُصَلِّيْ رَكْعَتَيْنِ رَكْعَتَيْنِ قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ فَنَحْنُ نُصَلِّيْ فِيمَا بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَكَّةَ تِسْعَةَ عَشَرَ رَكْعَتَيْنِ رَكْعَتَيْنِ فَإِذَا أَقَمْنَا أَكْثَرَ مِنْ ذٰلِكَ صَلَّيْنَا أَرْبَعاً رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ .

హజ్రత్ అబ్దుల్లా ఇబ్నె అబ్బాస్ (రజి) గారు అంటున్నారు : మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు తమ ప్రయాణము మధ్యలో ఒకే చోట 19 దినములు ఉంటే నమాజును ఖసరు చేసెడివారు. కావున మేము మక్కాకు వచ్చి 19 దినములు నిలిస్తే నమాజు ఖసరు చేసుకొనెడివారము. కాని 19 దినముల కంటే ఎక్కువ కాలము వుంటే నమాజును పూర్తిగా చేసుకునేవారము. (బుఖారి)

మతసిద్ధాంతం 366: ప్రయాణమునందు జుహర్ మరియు అసర్ నమాజులు లేక మగ్‌రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులు కలిపి ఒకేసారి చేసుకొనుట ధర్మబద్ధం.

https://teluguislam.net

మతసిద్ధాంతం 367:జొహర్ వేళ ప్రయాణము మొదలు పెట్టవలసివస్తే జుహరు మరియు అసరు నమాజును కలుపుకొనవచ్చును. ఒకవేళ జొహరుకు ముందు ప్రయాణము మొదలు పెట్టినచో జొహరు నమాజును వెనుకకు నెట్టి అసరు వేళ రెండు నమాజులు జమ చేసుకొనుట ధర్మబద్ధము. ఇలాగే మగ్‌రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులు జతపరచుకొవచ్చును.

عَنْ مُعَاذِ بْنِ جَبَلٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ النَّبِيُّ ﷺ فِي غَزْوَةِ تَبُوْكَ إِذَا زَاغَتِ الشَّمْسُ قَبْلَ أَنْ يَرْتَحِلَ جَمَعَ بَيْنَ الظُّهْرِ وَالْعَصْرِ وَإِنِ ارْتَحَلَ قَبْلَ أَنْ تَزِيْغَ الشَّمْسُ أَخَّرَ الظُّهْرَ حَتّٰى يَنْزِلَ لِلْعَصْرِ وَفِي الْمَغْرِبِ مِثْلَ ذٰلِكَ إِذَا غَابَتِ الشَّمْسُ قَبْلَ أَنْ يَرْتَحِلَ جَمَعَ بَيْنَ الْمَغْرِبِ وَالْعِشَاءِ وَإِنِ ارْتَحَلَ قَبْلَ أَنْ تَغِيْبَ الشَّمْسُ أَخَّرَ الْمَغْرِبَ حَتّٰى يَنْزِلَ لِلْعِشَاءِ ثُمَّ يَجْمَعُ بَيْنَهُمَا رَوَاهُ أَبُوْ دَاوُدَ وَالتِّرْمِذِيُّ.

హ॥జత్ ముఆజ్ బిన్ జబల్ (రజి) గారు ఇలా అంటున్నారు: తబూక్ యుద్ధ సమయమున ప్రయాణము మొదలు పెట్టుటకు ముందు సూర్యుడు తలపై నుండి వాలిపోతే మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు జొహరు మరియు అసరు నమాజులు అదే సమయమున జమ చేసి ఆచరించేవారు. ఒకవేళ సూర్యుడు వాలకముందే ప్రయాణము మొదలు పెట్టు ఉద్దేశ్యము ఉన్నచో జొహరు నమాజును వెనుకకు నెట్టి అసరు నమాజు వేళ రెండు నమాజులు ఆచరించేవారు. అదే విధముగా మగ్‌రిబ్ నమాజు నందు కూడా చేసెడివారు. అనగా ఒకవేళ ప్రయాణము ప్రారంభించక ముందు సూర్యుడు అస్తమించిపోతే మగ్‌రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులు అప్పుడే చేసుకొనెడివారు. ఒకవేళ సూర్యాస్తమయమునకు ముందు ప్రయాణము మొదలు పెడితే మగ్‌రిబ్ నమాజును వెనుకకు నెట్టి ఇషా సమయమున రెండింటిని కలిపి చేసుకొనెడివారు. (అబుదావూద్, తిర్మిజి)

మతసిద్ధాంతం 368 : రెండు నమాజులను జమాఅత్‌తో కలిపి ఆచరించవలసిన మస్నూన్ విధానము ఇలా ఉంది.

عَنْ جَابِرٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ أَتَى الْمُزْدَلِفَةَ فَصَلّٰى بِهَا الْمَغْرِبَ وَالْعِشَاءَ بِأَذَانٍ وَاحِدٍ وَإِقَامَتَيْنِ وَلَمْ يُسَبِّحْ بَيْنَهُمَا مُخْتَصَرٌ رَوَاهُ أَحْمَدُ وَمُسْلِمٌ وَالنَّسَائِيُّ.

https://teluguislam.net

హ|జత్ జాబిర్ (రజి) గారు ఇలా ఉల్లేఖించారు : మహా|ప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు ముజ్దలిఫాకు వచ్చినప్పుడు ఒక అజాను మరియు రెండు ఇఖామత్‌లతో మగ్‌రిబ్ మరియు ఇషా నమాజులు కలిపి ఆచరించారు. మరియు రెండు నమాజుల మధ్య సున్నత్ నమాజులు ఏమియు ఆచరించలేదు. (అహ్మద్, ముస్లిం మరియు నసాయి)

మతసిద్ధాంతం 369 : ఖసరులో ఫజర్, జొహర్, అసర్ మరియు ఇషా నమాజులు రెండు రెండు రకాతులు మరియు మగ్‌రిబ్ నమాజు మూడు రకాతులు ఫరజ్ ఉంటాయి.

మతసిద్ధాంతం 370 : ప్రయాణికుడు స్థానికునికి ఇమామత్ చేయవచ్చును.

మతసిద్ధాంతం 371 : ముసాఫిర్ ఇమామ్‌గా ఉండి నమాజు చేయించినచో అతడు ఖసరు నమాజు చేసి ముగించుకొనవలెను. కాని ముఖ్తదీ స్థావరం వాడు (స్థానికుడు) అయినచో వెంటనే లేచి మిగతా నమాజును పూర్తి చేసుకోవలెను.

عَنْ عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: مَا سَفَرَ رَسُوْلُ اللهِ ﷺ إِلَّا صَلَّى رَكْعَتَيْنِ حَتَّى يَرْجِعَ وَإِنَّهُ أَقَامَ بِمَكَّةَ زَمَنَ الْفَتْحِ ثَمَانَ عَشْرَةَ لَيْلَةً يُصَلِّيْ بِالنَّاسِ رَكْعَتَيْنِ رَكْعَتَيْنِ إِلَّا الْمَغْرِبَ ثُمَّ يَقُوْلُ: «يَا أَهْلَ مَكَّةَ قُوْمُوْا فَصَلُّوا رَكْعَتَيْنِ اُخْرَيَيْنِ فَإِنَّا قَوْمٌ سَفْرٌ». رَوَاهُ أَحْمَدُ.

హ|జత్ ఇమ్రాన్ బిన్ హుసేన్ (రజి) గారు అంటున్నారు : మహా|ప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు ప్రతి ప్రయాణమునందు ఇంటికి వాపసు వచ్చునంత వరకు ఎల్లప్పుడు నమాజు ఖసరు చేసుకొనెడివారు. మక్కా విజయము సమయమున ప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు 18 దినములు మక్కాలో నిలచిరి. మరియు మగ్‌రిబ్ నమాజు తప్ప అన్ని నమాజులను ప్రజలకు రెండు రెండు రకాతులే చేయించేవారు. మరియు తాము నమాజు ముగించి సలాము తర్వాత ప్రజలకు ఇలా ఆదేశించెడివారు. "ఓ మక్కా జనులారా లేచి తమ నమాజులను పూర్తి చేసుకొనుడు. మేము ప్రయాణికులము". (అహ్మద్)

మతసిద్ధాంతం 372 : ప్రయాణంలో వితరు నమాజు చేయుట కూడా అత్యవసరము. వితరు నమాజు అధ్యాయంలో 340 సిద్ధాంతం క్రింద హదీసు చూచుకొనుము.

https://teluguislam.net

వివరణ :- ప్రయాణము నందు ఫరజ్ నమాజుల రకాతుల వివరము.

నమాజు	ఫరజ్	సున్నత్	వితర్
ఫజర్	2	2	
జొహర్	2		
అసర్	2		
మగ్‌రిబ్	3	-	-
ఇషా	2	-	1
జుమా	2	-	-

మతసిద్ధాంతం 373 : ఓడ, విమానము, రైలు మొదలగు వానిలో ఫరజ్ నమాజులు చేసికొనవచ్చును.

మతసిద్ధాంతం 374 : ఏమియు అపాయము లేని పక్షమున ఫరజ్ నమాజు సవారిలో నిలబడి చేసికొనవచ్చును. లేనిచో కూర్చుని అయినను చేసికొనవలెను.

عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا قَالَ سُئِلَ النَّبِيُّ ﷺ كَيْفَ أُصَلِّيْ فِي السَّفِيْنَةِ؟
قَالَ : صَلِّ فِيْهَا قَائِمًا إِلَّا أَنْ تَخَافَ الْغَرَقَ. رَوَاهُ الدَّارَقُطْنِيُّ.

హజ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజి) గారు ఇలా అంటున్నారు : మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారిని ఓడలో నమాజు చేయు విషయం ప్రశ్నించబడినది వారు (స.అ.సం.) ఇలా ప్రవచించారు, "మునిగిపోయే ప్రమాదము లేకపోతే నిలబడి నమాజు సలుపుము". (దారఖుత్నీ)

మతసిద్ధాంతం 375 : సున్నత్ మరియు నఫిల్ నమాజులు సవారి మీద కూర్చుని చేయవచ్చును.

మతసిద్ధాంతం 376 : నమాజు మొదలు పెట్టుటకు ముందు సవారి ముఖము ఖిబ్లా వైపునకు త్రిప్పుకొనవలెను. తరువాత అది ఏ వైపునకు తిరిగినా సరే.

మతసిద్ధాంతం 377: సవారి ముఖమును ఖిబ్లా వైపునకు త్రిప్పుటకు వీలు పడకపోతే అది ఉన్న వైపునకే తిరిగి నమాజు చేయవచ్చును.

https://teluguislam.net

عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ كَانَ رَسُوْلُ اللّٰهِ ﷺ إِذَا أَرَادَ أَنْ يُصَلِّيَ عَلٰى رَاحِلَتِهٖ تَطَوُّعًا إِسْتَقْبَلَ الْقِبْلَةَ فَكَبَّرَ لِلصَّلَاةِ ثُمَّ خَلّٰى عَنْ رَاحِلَتِهٖ فَصَلّٰى حَيْثُمَا تَوَجَّهَتْ بِهٖ. رَوَاهُ أَحْمَدُ وَأَبُوْ دَاوُدَ.

హ్జ్రత్ అనస్ బిన్ మాలిక్ (రజి) గారు ఇలా అంటున్నారు : మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు సవారి మీద ఉండి నఫిల్ నమాజు చేయవలెనని తలంచితే సవారిని ఖిబ్లా వైపునకు త్రిప్పి తక్బీర్ చెప్పి చేతులు కట్టుకునెడివారు. తరువాత సవారి ఏ వైపునకు పోవలెనో అటు పోనిచ్చెడివారు. (అహ్మద్, అబూదావూద్)

మతసిద్ధాంతం 378 : ప్రయాణంలో ఇద్దరు వ్యక్తులున్నను వారు నమాజు వేళ అజాన్ చెప్పి జమాఅత్ రుపంలో నమాజు చేసికొనవలెను.

عَنْ مَالِكِ بْنِ حُوَيْرِثٍ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: إِذَا حَضَرَتِ الصَّلَاةُ فَأَذِّنَا وَأَقِيْمَا ثُمَّ لِيَؤُمَّكُمَا أَكْبَرُكُمَا. رَوَاهُ الْبُخَارِيُّ.

హ్జ్రత్ మాలిక్ బిన్ హువైరిస్ (రజి) గారి ఉల్లేఖన : ఇద్దరు వ్యక్తులు మహాప్రవక్త (స.అ.సం.) గారి అనుమతి తీసుకొని వెళ్ళసాగితే వారికి ప్రవక్త (స.అ.సం.) గారు ఆదేశించారు. దారిలో నమాజు వేళ అయినప్పుడు అజాన్ చెప్పవలయును. మరియు మీలో పెద్దవాడు ఇమామత్ చేయవలయును. (బుఖారి)

మతసిద్ధాంతం 379: ప్రయాణంలో సున్నత్ నమాజ్‌లు నఫిల్ అగును. హ్జ్రత్ అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజి) గారు మినాలో ఖసరు నమాజు పూర్తి చేసి తమ పడక మీదికి వచ్చెడివారు.

كَانَ ابْنُ عُمَرَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُ يُصَلِّيْ بِمِنًى رَكْعَتَيْنِ ثُمَّ يَأْتِيْ فِرَاشَهُ فَقَالَ حَفْصٌ أَيْ عَمِّ لَوْ صَلَّيْتَ بَعْدَهَا رَكْعَتَيْنِ قَالَ لَوْ فَعَلْتُ لَأَتْمَمْتُ الصَّلَاةَ ـ مُخْتَصَرٌ. رَوَاهُ مُسْلِمٌ.

https://teluguislam.net

హ[జత్ హఫ్స్ (రజి) గారు ఇలా అన్నారు. "ఓ పిన తం[డి! మీరు ఖసర్ నమాజు తర్వాత రెండు రకాతులు సున్నత్ చేసి ఉంటే చాలా బాగుండేది. అబ్దుల్లాహ్ బిన్ ఉమర్ (రజి) గారు అన్నారు. "నేను సున్నత్ చేసి ఉంటే దానికి బదులుగా ఫరజ్ నమాజ్‌నే పూర్తిగా చేసుకొనెడివాడను." (ముస్లిం)

మతసిద్ధాంతం 380 : [పయాణికుడు స్థానిక ఇమాం వెనుక నమాజు పూర్తిగా చేయవలెను.

عَنْ نَافِعٍ أَنَّ ابْنَ عُمَرَ رَضِيَ اللّٰهُ عَنْهُمَا أَقَامَ بِمَكَّةَ عَشْرَ لَيَالٍ يَقْصُرُ الصَّلَاةَ إِلَّا أَنْ يُصَلِّيَهَا مَعَ الْإِمَامِ فَيُصَلِّيهَا بِصَلٰوتِهِ. رَوَاهُ مَالِكٌ.

హ[జత్ నాఫే (రజి) గారు ఇలా తెలిపారు : హ[జత్ అబ్దుల్లాహ్ ఇబ్నె ఉమర్ (రజి) గారు మక్కా పట్టణములో 10 రా[తులు ఉండిరి మరియు ఖసరు నమాజులు చేయుచుండిరి. కానీ ఇమాం వెనుక అయితే పూర్తి నమాజు ఆచరించేవారు. (మాలిక్)

https://teluguislam.net